



Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

STM090:00/2018 ja STM/3291/2018

Pirkanmaan TE-toimiston lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia kuntouttavasta työtoiminnasta niin, että kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä ja tuottamista koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin. Lisäksi lakiin lisättäisiin kuntouttavan työtoiminnan sisällön määrittelyä koskeva säännös. Laissa korostettaisiin, että kuntouttavaan työtoimintaan tulee aina sisältyä myös henkilön tarvitsema tuki ja ohjaus, jotka voitaisiin lakiesityksen mukaan hankkia palvelua tuottavalta yritykseltä tai yksityiseltä elinkeinoharjoittajalta. Aktivointisuunnitelmaan ja monialaiseen työllistymissuunnitelmaan tulisi kirjattavaksi kuntouttavan työtoiminnan tavoite sekä annettava tuki ja ohjaus kuntouttavan työtoiminnan aikana.

2 § määritelmät

6 § Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen

Määritelmien tarkennus selkeyttää kunnan roolia.

9 § Kuntouttava työtoiminta aktivointisuunnitelmassa ja monialaisessa työllistymissuunnitelmassa

Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteen kirjaaminen suunnitelmaan on kannatettavaa ja ohjaa toimintaa tavoitteellisempaan ja vaikuttavampaan suuntaan. Myös henkilölle palvelun aikana annettavan tuen ja ohjauksen kirjaaminen suunnitelmaan jäntevöittävät toimintaa ja korostavat ohjauksen ja tuen tärkeyttä. Palveluun ohjauksessa tulee korostua asiakkaan palvelutarve ja sen ympärille rakennetut palvelut.

13 § Kuntouttavan työtoiminnan tuottaminen

Pykälän määritelmä kuntouttavan työtoiminnan tuottamisesta on kannatettava. On hyvä, että laki mahdollistaa kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvalla henkilöllä annettavan tuen ja ohjauksen hankkimisen yritykseltä tai yksityiseltä elinkeinoharjoittajalta. Varsinaista kuntouttavaa työtoimintaa ei kuitenkaan tule saada hankkia yritykseltä tai yksityiseltä elinkeinoharjoittajalta kuten lakiehdotuksessa esitetään, vaan kuntouttava työtoiminta tulee tuottaa HE:n 13 §:n mukaisesti kunnan itse, toisen kunnan tai kuntayhtymän tai rekisteröidyn yhdistyksen, säätiön, valtion

viraston tai rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan tuottamana. Tältä osin lakiesitys on kannatettava.

13 a § Kuntouttavan työtoiminnan sisältö

13 b § Toteuttaminen

Lisäykset kuntouttavan työtoiminnan sisällöstä ja toteuttamisesta ovat hyviä. Tarkennuksena laissa tulisi näkyä selkeämmin, milloin yksi päivä viikossa kuntouttavaa työtoimintaa on tarkoituksenmukainen tapa toteuttaa palvelua. Tässä kohdin voisi olla tarkoituksenmukaista esimerkiksi perustella palvelun toteuttamistapaa asiakkaan työ- ja toimintakykyyn tai osallistuminen eri palveluihin, joihin henkilö osallistuu viikon eri päivinä.

Muita huomioita laista kuntouttavasta työtoiminnasta

Kuntouttavaa työtoimintaa koskevissa määritelmässä tulisi selkeämmin näkyä, että henkilön tulee olla työtön työnhakija tai mikäli henkilön ei tule olla työtön, millaisissa tilanteissa henkilölle voidaan tarjota kuntouttavaa työtoimintaa. Tämä määritelmä ja asian asemointi ei selviä yksiselitteisesti lain 15 §:stä ja on aiheuttanut lain soveltamisen osalta epäselvyyksiä.

Kuntouttavan työtoiminnan järjestämiseen olisi hyvä lisätä myös maininta siitä, milloin henkilöllä ei ole velvollisuutta osallistua kuntouttavaan työtoimintaan vaikka aktivointisuunnitelma on uudistettava 5 § mukaan siihen saakka, kun henkilö täyttää työssäoloehdon. Tämä helpottaisi TE-toimiston ja kunnan yhteistyötä tarjottaessa henkilölle soveltuvia palvelutarpeen mukaisia palveluja.

Kunnista on nostettu esille kysymys, miten kuntouttavaan työtoimintaan voitaisiin yhdistää opintoja ja miksi opintoja ei voida automaattisesti katsoa asiakkaiden osalta sivutoimiseksi esimerkiksi niiden laajuuden perusteella. Laissa kuntouttavasta työtoiminnasta todetaan, että siltä osin kuin kuntouttava työtoiminnan asiakas kuuluu työttömyysturvan piiriin, sovelletaan myös työttömyysetuutta koskevia työttömyysturvalain säännöksiä. Työttömyysturvalain perusteella (TTL 10 luvun 4 §) opintojen sivu- tai päätoimisuus pitää selvittää kuntouttavan työtoiminnan aikana, mikäli kyseessä ei ole näyttötutkinto. Kun asiakkaille on selvinnyt, että mahdolliset opinnot tulisi selvittää ja se voi aiheuttaa työttömyysetuuden katkeamisen, niin he eivät ole olleet halukkaita opintoihin kuntouttavan työtoiminnan rinnalla. Työttömyysturvalakiin tulee muutos vuonna 2019, joka mahdollistaa kuuden kuukauden omaehtoiset opinnot työttömyysetuudella. Onko tarkoitus, että kuntouttavaan työtoimintaan yhdistettäisiin omaehtoisia opintoja? Kuntouttavan työtoimintaa koskevan lain mukaan, jos asiakas kykenee itsenäiseen opiskeluun, kuntouttava työtoiminta ei ole hänelle oikea palvelu. Kuntouttavan työtoiminnan suhdetta opinnollistamiseen ja työttömyysturvalakiin tulee selkiyttää, jotta palvelut ovat sekä asiakkaille että viranomaisille selkeästi profiloitu.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt Palvelujohtaja Tarja Paulaniemi ja ratkaissut Johtaja Riku Immonen.